

ความรู้ทั่วไปสำหรับสารเคมีอันตรายที่ใช้ใน โรงงาน เอกสารประชาสัมพันธ์

2021.11

เนื้อหาเอกสาร

1. กรณีอุบัติเหตุจากการทำงาน-สารเคมีที่ใช้อาจทำให้เกิดอันตราย
2. งานที่พบบ่อยและสารเคมีที่ใช้อาจทำให้เกิดอันตราย
 - โรงงานชุบโลหะด้วยไฟฟ้า
 - การพ่นสี
 - มีตัวทำละลายอินทรีย์
 - (ผู้ผลิตเคมีภัณฑ์) การแบ่งบรรจุสารเคมี
 - งานจัดการบ่อบำบัดน้ำเสีย งานในพื้นที่อับอากาศ
3. ปกป้องตนเองอย่างไร-ฉลากสารเคมีอันตราย
4. เคล็ดลับการช่วยชีวิต -ภาพเครื่องหมายสารเคมีอันตราย
5. นายจ้างมีหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยของคนงาน

1. กรณีอุบัติเหตุจากการทำงาน

ระวัง ! การใช้สารเคมีที่ไม่เหมาะสม
อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน !

กรณีอุบัติภัยจากการทำงาน-การระเบิด

- งานอะคริลิคเรซินผ่านปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันทำการใส่วัตถุดิบ สารเบนโซอิลเพอร์ออกไซด์ที่สลายตัวเกิดการระเบิดขึ้น ทำให้คนงานเสียชีวิตทันทีและบาดเจ็บ

(สำนักงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย-สรุปอุบัติภัยจากการทำงานที่สำคัญปี2015)

กรณีอุบัติเหตุจากการทำงาน-**สูดดมสารพิษ**

- คนงานกำลังทำระบบกันซึมในบ่อน้ำใต้ดิน เนื่องจากสูดดมสารโพลูอินและสารไซลีนเข้มข้นที่เป็นอันตรายเข้าไปทำให้บาดเจ็บจากการสูดดมสารทำลายอินทรีย์

(สำนักงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย-สรุปอุบัติเหตุจากการทำงานที่สำคัญปี2017)

กรณีอุบัติเหตุจากการทำงาน-**สุดดมสารพิษปอดถูกทำลาย**

- เนื่องจากสารเคมีเกิดรั่วไหลบริเวณถังผสมกรด คนงานรีบใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลเข้ารับมือกับเหตุฉุกเฉิน ระหว่างนั้นสุดดมเอาควันพิษเข้าไปปอดถูกทำลายต้องเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล

(สำนักงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย-สรุปอุบัติเหตุจากการทำงานที่สำคัญปี2017)

2. วิธีการใช้งานที่พบบ่อยและอันตรายจากสารเคมีที่อาจเกิดขึ้น

งานประเภทใดบ้างนะที่อาจเกิดอันตรายจากสารเคมี ?

โรงงานชุบโลหะด้วยไฟฟ้า

- อันตรายที่อาจเกิดขึ้น :

สารเคมีจะกัดกร่อนผิวหนังหรือดวงตา สูดดมเอาละอองโครเมียมเฮกซะวาเลนต์ สารเคมีที่สัมผัสก่อให้เกิดโรคมะเร็ง สัมผัสสารไซยาไนด์เมื่อทำความสะอาดถัง ปฏิบัติจากสารไซยาไนด์ทำให้เกิดการระเบิดขึ้นได้

การพ่นสี

- อันตรายที่อาจเกิดขึ้น :

วัสดุสีมีตัวทำละลายอินทรีย์ทำให้เกิดมะเร็ง(โทลูอิน ไซลีน ฟอรัมาลดีไฮด์) สูดดมกลิ่นหรือสัมผัสถูกผิวหนังจากสารก่อมะเร็ง จากการตกแต่งพ่นสีสูดดมเอาสีฝุ่นที่เป็นโลหะหนักเข้าไป

มีตัวทำละลายอินทรีย์

- อันตรายที่อาจเกิดขึ้น :

ตัวทำละลายอินทรีย์ที่มีการระเหยตัว(อะซิโตน, 1-โบรโมโพรเพน เป็นต้น) สารเคมีอันตรายผ่านการสูดดม กลืนหรือสัมผัสถูกผิวหนัง

(ผู้ผลิตเคมีภัณฑ์) การแบ่งบรรจุสารเคมี

- อันตรายที่อาจเกิดขึ้น :

สารเคมีอันตรายหรือสารทำลายอินทรีย์ทำอันตรายผ่านการสูดดม
กลืนหรือสัมผัสถูกผิวหนัง

งานจัดการบ่อบำบัดน้ำเสีย งานในพื้นที่อับอากาศ

- อันตรายที่อาจเกิดขึ้น :

สารเคมีอันตรายหรือสารทำลายอินทรีย์ทำอันตรายผ่านการสูดดมกลิ่นหรือสัมผัสผิวหนัง หรือภายในสถานที่ที่ยังคงมีก๊าซไข่เน่าสะสมอยู่หรือจากการขาดออกซิเจนในอากาศ

3. จะป้องกันตัวเองอย่างไร -- ฉลากสารเคมีอันตราย

Toluene (โทลูอิน)

อันตราย

Substances: โทลูอิน

Hazard statements:

อาจเป็นอันตรายถึงตายได้เมื่อกลืนกินและผ่านเข้าไปทางช่องลม
ของเหลวและไอระเหยไวไฟสูง
เป็นอันตรายเมื่อกลืนกิน
ระคายเคืองต่อดวงตารุนแรง
ระคายเคืองต่อผิวหนังมาก
มีข้อสงสัยว่าอาจเกิดอันตรายต่อการเจริญพันธุ์หรือทารกในครรภ์
อาจทำอันตรายต่ออวัยวะเมื่อสัมผัสเป็นเวลานาน หรือสัมผัสซ้ำ เป็น
อันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ และมีผลกระทบต่อระยะยาว

Preventions:

เก็บรักษาในที่ที่มีอากาศถ่ายเทดี
เก็บให้ไกลจากความร้อน ประกายไฟ เปลวไฟ และพื้นผิวที่ร้อน ห้ามสูบบุหรี่
ห้ามให้เข้าตา สัมผัสผิวหนัง หรือเปื้อนเสื้อผ้า
สวมถุงมือ เสื้อป้องกัน แว่นตา และหน้ากาก

Information of manufacturers, importers or suppliers:

- (1) Name:
- (2) Address:
- (3) Phone number:

See SDS for further details

- จันควรระมัดระวังอะไรบ้าง ?
- จันควรป้องกันตัวเองอย่างไร ?
- เพื่อป้องกันจากอุบัติเหตุ จันควรทำอะไร ?

สามารถหาคำตอบจาก **ฉลาก** ที่อยู่
บนภาชนะบรรจุสารเคมี

Toluene (โทลูอิน)

อันตราย

Substances: โทลูอิน

Hazard statements:

อาจเป็นอันตรายถึงตายได้เมื่อกลืนกินและผ่านเข้าไปทางช่องลมของเหลวและไอระเหยไวไฟสูง
เป็นอันตรายเมื่อกลืนกิน
ระคายเคืองต่อดวงตารุนแรง
ระคายเคืองต่อผิวหนังมาก
มีข้อสงสัยว่าอาจเกิดอันตรายต่อการเจริญพันธุ์หรือทารกในครรภ์
อาจทำอันตรายต่ออวัยวะเมื่อรับสัมผัสเป็นเวลานาน หรือรับสัมผัสซ้ำ เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ และมีผลกระทบต่อระบบนิเวศ

Preventions:

เก็บรักษาในที่ที่มีอากาศถ่ายเทดี
เก็บให้ไกลจากความร้อน ประกายไฟ เปลวไฟ และพื้นผิวที่ร้อน ห้ามสูบบุหรี่
ห้ามให้เข้าตา สัมผัสผิวหนัง หรือเป็นเสื้อผ้า
สวมถุงมือ เสื้อป้องกัน หน้ากาก และหน้ากาก

Information of manufacturers, importers or suppliers:

- (1) Name:
- (2) Address:
- (3) Phone number:

See SDS for further details

Toluene (โทลูอิน)

อันตราย

Substances: โทลูอิน

Hazard statements:

อาจเป็นอันตรายถึงตายได้เมื่อกลืนกินและผ่านเข้าไปทางช่องลมของเหลวและไอระเหยไวไฟสูง
เป็นอันตรายเมื่อกลืนกิน
ระคายเคืองต่อดวงตารุนแรง
ระคายเคืองต่อผิวหนังมาก
มีข้อสงสัยว่าอาจเกิดอันตรายต่อการเจริญพันธุ์หรือทารกในครรภ์
อาจทำอันตรายต่ออวัยวะเมื่อรับสัมผัสเป็นเวลานาน หรือรับสัมผัสซ้ำ เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ และมีผลกระทบต่อระยะยาว

Preventions:

เก็บรักษาในที่ที่มีอากาศถ่ายเทดี
เก็บให้ไกลจากความร้อน ประกายไฟ เปลวไฟ และพื้นผิวที่ร้อน ห้ามสูบบุหรี่
ห้ามให้เข้าตา สัมผัสผิวหนัง หรือเปื้อนเสื้อผ้า
สวมถุงมือ เสื้อป้องกัน แว่นตา และหน้ากาก

Information of manufacturers, importers or suppliers:

- (1) Name:
- (2) Address:
- (3) Phone number:

See SDS for further details

• จักรวรรค์ระมัดระวังอะไรบ้าง ?

รูปภาพบนฉลาก

ชื่อเรียกสารเคมี ส่วนผสมที่เป็นอันตราย
คำเตือน

ข้อมูลคำเตือนความเป็นอันตราย

Toluene (โทลูอิน)

อันตราย

Substances: โทลูอิน

Hazard statements:

อาจเป็นอันตรายถึงตายได้เมื่อกลืนกินและผ่านเข้าไปทางช่องลมของเหลวและไอระเหยไวไฟสูง
เป็นอันตรายเมื่อกลืนกิน
ระคายเคืองต่อดวงตารุนแรง
ระคายเคืองต่อผิวหนังมาก
มีข้อสงสัยว่าอาจเกิดอันตรายต่อการเจริญพันธุ์หรือทารกในครรภ์
อาจทำอันตรายต่ออวัยวะเมื่อรับสัมผัสเป็นเวลานาน หรือรับสัมผัสซ้ำ เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ และมีผลกระทบต่อระยะยาว

Preventions:

เก็บรักษาในที่ที่มีอากาศถ่ายเทดี
เก็บให้ไกลจากความร้อน ประกายไฟ เปลวไฟ และพื้นผิวที่ร้อน ห้ามสูบบุหรี่
ห้ามให้เข้าตา สัมผัสผิวหนัง หรือเปื้อนเสื้อผ้า
สวมถุงมือ เสื้อป้องกัน แวนตา และหน้ากาก

Information of manufacturers, importers or suppliers:

- (1) Name:
- (2) Address:
- (3) Phone number:

See SDS for further details

- ฉนวนป้องกันตัวเองอย่างไร ?
- ควรสวมอุปกรณ์ป้องกันอะไรบ้าง ?
- ใช้มาตรการป้องกันอย่างไร ?

พิจารณาจากรายละเอียดมาตรการ
ป้องกันอันตรายจากสารเคมี

Toluene (โทลูอิน)

อันตราย

Substances: โทลูอิน

Hazard statements:

อาจเป็นอันตรายถึงตายได้เมื่อกลืนกินและผ่านเข้าไปทางช่องลมของเหลวและไอระเหยไวไฟสูง
เป็นอันตรายเมื่อกลืนกิน
ระคายเคืองต่อดวงตารุนแรง
ระคายเคืองต่อผิวหนังมาก
มีข้อสงสัยว่าอาจเกิดอันตรายต่อการเจริญพันธุ์หรือทารกในครรภ์
อาจทำอันตรายต่ออวัยวะเมื่อรับสัมผัสเป็นเวลานาน หรือรับสัมผัสซ้ำ เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ และมีผลกระทบระยะยาว

Preventions:

เก็บรักษาในที่ที่มีอากาศถ่ายเทดี
เก็บให้ไกลจากความร้อน ประกายไฟ เปลวไฟ และพื้นผิวที่ร้อน ห้ามสูบบุหรี่
ห้ามให้เข้าตา สัมผัสผิวหนัง หรือเปื้อนเสื้อผ้า
สวมถุงมือ เสื้อป้องกัน แวนตา และหน้ากาก

Information of manufacturers, importers or suppliers:

- (1) Name:
- (2) Address:
- (3) Phone number:

See SDS for further details

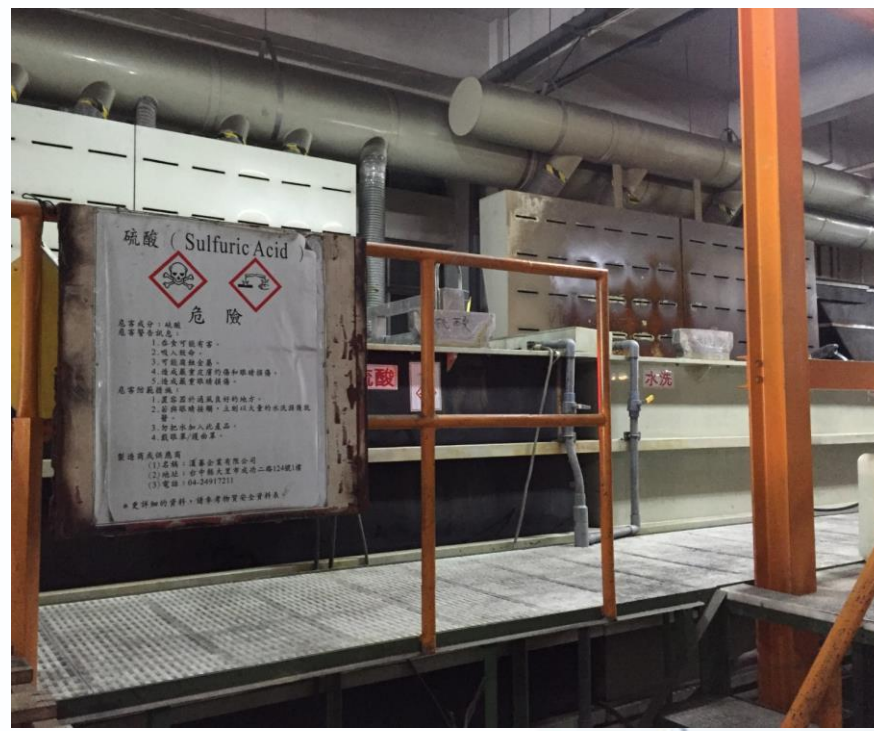
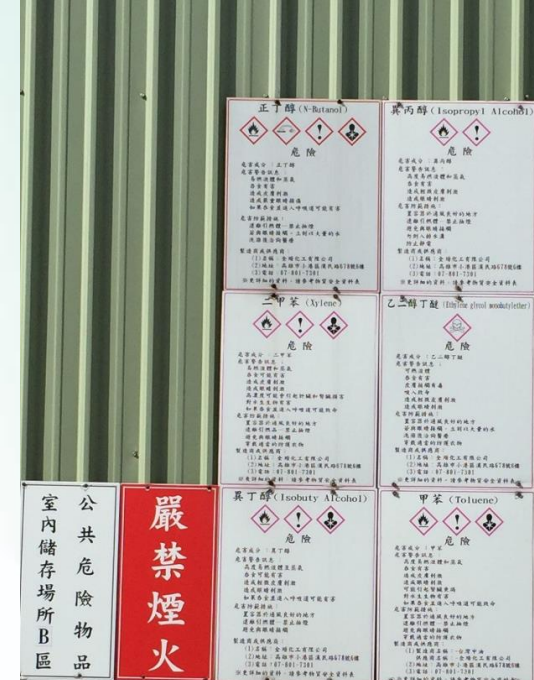
• เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ จันควรทำอย่างไร?

ให้ยืนยันกับนายจ้างในที่ทำงานที่รับผิดชอบหรือหน่วยงาน
อาชีวอนามัยและความปลอดภัย หากยังไม่เข้าใจควร
สอบถามกับบริษัทผู้ผลิตหรือบริษัทที่จัดจำหน่ายสารเคมี

เคล็ดลับการช่วยชีวิต ภาพเครื่องหมายอันตราย

ภาพเครื่องหมายระเบิดเพลิงไหม้

- เครื่องหมายระเบิดเพลิงไหม้ เปรียบเทียบ

ระไววัสดุไวไฟ

- ติดไฟเมื่อได้รับความร้อน
- ติดไฟได้เองเมื่อสัมผัสออกซิเจนในอากาศ
- เกิดความร้อนขึ้นเอง อาจลุกไหม้ได้

สารออกซิไดซ์

- อาจทำให้เกิดหรือเร่งการลุกไหม้

ระไววัตถุระเบิด

- อาจติดไฟหรือระเบิดเมื่อได้รับความร้อน

ก๊าซบรรจุภายใต้ความดัน

- ประกอบด้วยก๊าซที่บรรจุภายใต้แรงดัน เกิดระเบิดได้เมื่อได้รับความร้อน

ภาพเครื่องหมายระเบิดเพลิงใหม่

ระไววัสดุไวไฟ

สารออกซิไดซ์

ระไววัตถุระเบิด

ก๊าซบรรจุภายใต้ความดัน

สารเคมีที่พบบ่อย	ก๊าซมีเทน (CAS no.74-82-8)	กรดไนตริก (CAS no.7697-37-2)	สารไนโตรกลีเซอริน (CAS no.55-63-0)	ก๊าซไนโตรเจน (CAS no.7727-37-9)
สภาพแวดล้อมการใช้งาน	มีอยู่ในท่อบำบัดน้ำทิ้ง ในท่อปล่อยน้ำเสีย	การชูปipeline ไฟฟ้า, การเตรียมปุ๋ยไนเตรตไนโตรเจน การหลอมโลหะบริสุทธิ์	การเตรียมไนโตรเซลลูโลสดินเบา	การผลิตทองแดง ทำเป็นตัวเติมแก๊ส ไนโตรเจนเหลว
มาตรการป้องกัน/อุปกรณ์ป้องกัน	- ห่างจากแหล่งความร้อน/ประกายไฟ ห้ามสูบบุหรี่ - เก็บ/วางให้ห่างจากเสื้อผ้า/สารที่ติดไฟง่าย - เก็บในที่มิดชิดอากาศถ่ายเทสะดวก - สวมใส่ชุดอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล		หลีกเลี่ยงจากแรงสั่นสะเทือนและการเสียดสี	เก็บภาชนะที่บรรจุไว้ในสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก
	ใช้มาตรการป้องกันไฟฟ้าสถิต	หลีกเลี่ยงผสมกับสารที่ติดไฟง่าย		

ภาพเครื่องหมายเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

- ภาพเครื่องหมายเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เปรียบเทียบ

ระวางพิษเฉียบพลัน

- กลืนกินเป็นอันตรายถึงชีวิต/มีพิษ
- สูดดมเข้าไปเป็นอันตรายถึงชีวิต/มีพิษ
- สัมผัสถูกผิวหนังเป็นอันตรายถึงชีวิต/มีพิษ

ระวางสารกัดกร่อน

- ผิวหนังไหม้อย่างรุนแรงหรือทำลายดวงตา
- กัดกร่อนโลหะ

เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

- อาจก่อให้เกิดโรคมะเร็ง
- ทำให้เกิดความบกพร่องทางพันธุกรรม
- ส่งผลเสียต่อระบบการสืบพันธุ์หรือต่อทารกในครรภ์
- การสัมผัสเป็นเวลานานหรือรับสัมผัสซ้ำจะทำลายอวัยวะของร่างกาย

ระวางอันตราย

- อาจระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ
- อาจทำให้ง่วงซึมหรือวิงเวียนศีรษะ

ภาพเครื่องหมายเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ระวางพิษเฉียบพลัน

ระวางสารกัดกร่อน

เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ระวางอันตราย

สารเคมีที่พบบ่อย

กรดไฮโดรฟลูออริก
(CAS no.7664-39-3)

กรดซัลฟูริก
(CAS no.7664-93-9)

เบนซีน
(CAS no. 71-43-2)

สารเอทานอล
(CAS no.64-17-5)

สภาพแวดล้อมการใช้
งาน

การปนเปื้อน การกำจัดสนิม
การกัดกร่อน ล้างกรด

ใช้ทำปุ๋ย ทำเป็นอิเล็กทรอนิกส์
หรือตัวเร่งปฏิกิริยา

ทำเป็นตัวทำละลาย การ
สังเคราะห์
อนุพันธ์เบนซีน

ฆ่าเชื้อ ทำเป็นตัวลุกไหม้, เป็น
ตัวทำละลาย

มาตรการป้องกัน/
อุปกรณ์ป้องกัน

- หลีกเลี่ยงสูดดม/สัมผัส/
กลืนกินสารเคมี

- เก็บไว้ในสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก
- สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่เหมาะสม

- หากสัมผัสเข้ากับดวงตา
รีบล้างออกด้วยน้ำเปล่า
ปริมาณมาก แล้วไปพบ
แพทย์

- เก็บวางไว้ในสถานที่ที่มี
กุญแจล็อก
- ทำความเข้าใจกับ
มาตรการป้องกันความ
ปลอดภัยก่อน อย่ายั่ว
นำไปทิ้ง

ภาพเครื่องหมายเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม

- ภาพเครื่องหมายเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม แนะนำโดยย่อ

- (เฉียบพลัน) เป็นพิษร้ายแรงต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ
- (เป็นไปช้าๆ) เป็นพิษร้ายแรงต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำและส่งผลกระทบต่อระยะยาว
- ทำลายชั้นโอโซนในบรรยากาศ เป็นภัยต่อสุขภาพประชาชนและสิ่งแวดล้อม

- มาตรการป้องกันที่พบบ่อย:
 - หลีกเลี่ยงปล่อยสารเคมีเข้าสู่สิ่งแวดล้อม
 - ห้ามเทลงท่อระบายน้ำ

แนะนำสารเคมีในโรงงาน

1-โบรโมโพรเพน (ตัวอย่างอ้างอิง)

- อันตราย
 - ส่งผลอันตรายต่อระบบการสืบพันธุ์หรือต่อทารกในครรภ์
 - ประเภท IARC: ระดับ 2B อาจส่งผลให้เกิดโรคมะเร็ง
 - ของเหลวที่ติดไฟง่ายและไอน้ำมีความไวไฟสูง
 - สัมผัสเป็นเวลานานหรือรับสัมผัสซ้ำจะทำให้ลายอวัยวะของร่างกาย
- สภาพแวดล้อมการใช้งาน
 - การวิจัยเชิงวิชาการ การสังเคราะห์ การทำความสะอาดและขจัดคราบ
- มาตรการป้องกันและอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่พบบ่อย
 - ที่ระบายอากาศและท่อดูดอากาศเฉพาะที่หรือแบบอัตโนมัติ ดำเนินงานใน**ขั้นตอนสถานที่อับอากาศ**
 - **สวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน**ระบบทางเดินหายใจและผิวหนัง
 - เข้าทำ**การตรวจจับสารในสิ่งแวดล้อม** และควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าสารเคมีที่มีอยู่ในสถานที่ทำงานที่คนงานทำงานอยู่มีระดับความเข้มข้นต่ำกว่าที่อนุญาตไว้

แนะนำสารเคมีในโรงงาน

กรดซัลฟิวริก (ตัวอย่างอ้างอิง)

- อันตราย
 - สุดคมเข้าไปอันตรายถึงชีวิต
 - กลืนกินอาจเป็นอันตราย
 - ทำให้ผิวหนังไหม้อย่างรุนแรงและทำลายดวงตา
 - อาจกัดกร่อนโลหะ
- สภาพแวดล้อมการใช้งาน
 - ใช้ผลิตปุ๋ย ทำเป็นอิเล็กทรอนิกส์หรือตัวเร่งปฏิกิริยา
- มาตรการป้องกันและอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่พบบ่อย
 - หากสัมผัสเข้ากับดวงตา รีบล้างออกด้วย**น้ำเปล่าปริมาณมาก**แล้วไปพบแพทย์
 - ห้ามเทน้ำลงในกรดซัลฟิวริก
 - สวมหน้ากากป้องกัน แว่นตาป้องกัน **ชุดป้องกัน**ที่เหมาะสม
 - เก็บภาชนะบรรจุไว้ในสถานที่อากาศถ่ายเทสะดวก

นายจ้างมีหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัย ของพนักงาน

นายจ้างมีหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยของคนงาน

- ✓ ตัดฉลากสารเคมีอันตรายอย่างครบถ้วน
- ✓ จัดมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล และ จัดเตรียมวิธีแก้สารพิษ
- ✓ ฝึกอบรมก่อนการจ้างงาน ฝึกอบรมระหว่างการจ้างงาน
- ✓ ทำการตรวจสอบสุขภาพทั่วไป ตรวจสอบสุขภาพพิเศษ
- ✓ แน่ใจว่าความเข้มข้นของสารเคมีในที่ทำงานมีระดับต่ำกว่ามาตรฐานที่อนุญาตไว้
 - ตามกฎหมายให้ทำการตรวจจับสารในสิ่งแวดล้อมหรือประเมินสารเคมีที่สัมผัสได้

เอกสารอ้างอิง

- GHSหนังสือจีเอชวี8 (2019)
<https://unece.org/ghs-rev8-2019>
- พระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
<https://law.moj.gov.tw/LawClass/LawAll.aspx?pcode=N0060001>
- ดาวน์โหลดภัยพิบัติจากการทำงานสำนักงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
กระทรวงแรงงาน
<https://www.osha.gov.tw/1106/1196/10141/>
- เอกสารอ้างอิง
<https://www.mol.go.th/>
<https://www.tosh.or.th/index.php/media-relations/e-book>

